

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. XXXV. Hunc tertium humilitatis gradum medium esse, ad omnes tentationes supera[n]das, & omniu[m] virtutu[m] perfectione[m] parandam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

CAPVT XXXV.

*Hunc tertium humilitatis gradum
medium esse, ad omnes tentationes
superandas, & omnium virtu-
tum perfectionem paran-
dam.*

contra credo si Deus manum suam sub-
straheret & non me detineret, quod ma-
iora peccata & mala admitterem, quam
omnes homines, & quod illis omnibus
peior essem. Hæc sane optima est re-
sponso, profundissima humilitas, & ad-
miranda doctrina. Hæc illa est cog-
nitio & consideratio, quæ Sanctos vsque
subtus terram se deicere & omnium pe-
dibus subjicere, & se maximos omnium
peccatores reputare faciebat. In men-
tibus enim bene insitam humilitatis ra-
dicem habebant, quæ est propriæ fragi-
litas & miseræ cognitio, & norunt pe-
netrare & ponderare quid erant & quid
de se sentiebant. Quod causa erat, quod
erederent, si Deus manum ipsis substra-
heret, & non semper illos sustentaret, ipsi
maximi mundi peccatores futuri erant,
& se tales habebant, dona vero & bene-
ficia à Deo accepta non vsua, sed aliena
& commodiora considerabant. Idque
illos non solum non impediēbat, quin
ipsi integri in sua humilitate & abiectio-
ne manerent, & se omnium minimos re-
putarent, sed & multum ad hoc confer-
ret, eo quod illis non, vt debebant, pro-
ficerent. Sic vt in quamcunque veli-
mus nostri partem oculos leuemus, vel
in id quod à Deo recepimus, semper nos
hamiliandi & aliis minores habendi oc-
casionem reperimus.

Hanc ob rationem S. Gregorius exa-
minat verba illa, quæ Saul dixit Prophe-
ta David, postquam illum in spelunca
reperit trucidare poterat, si voluisset,
& liberum dimiserat, & exiens ad illum
clamabat dicens: *Quem persequeris Rex
Israel? quem persequeris? canem mortu-
um persequeris & pulicem vnum.* Tru-
nat bene hæc D. Gregorius; Iam Da-
uid Rex vnctus fuerat, & à Samuele, qui
cum vnixerat, Deum à Saul regnum au-
ferre velle & illi dare, & tamen se humi-
liat & ante illum abiicit, quamuis se à
Deo illi præpositum, & se coram Deo
meliolem esse. Vt inde discamus nos
minores ducere illos quos nescimus,
quo apud Deum gradum sint.

Rodriguez exercit. pars 2.

Dicit Cassianus antiquorum Patrum
traditionem & quasi primum prin-
cipium fuisse, neminem ad cordis puri-
tatem & virtutum perfectionem perue-
nire posse nisi ante noscat & intelligat,
omnem suam industriam, diligentiam &
laborem ad hoc non sufficere sine spe-
ciali Dei auxilio & fauore, qui est præci-
pius author & omnis boni dator. Et
hæc cognitio (vt ait) non speculatiua
esse debet, quia sic legimus & audiui-
mus, vel quia sic dicitur fides, sed opus
id practice & experientia nosse, & ita nos
imbibisse & imbutos esse, quasi oculis
videremus & manibus tangeremus. Qui
est ipsissimus tertius humilitatis gradus,
de quo agimus, deque hac humilitate in-
telligendæ sacræ Scripturæ autoritates,
quæ humilibus innumera bona promit-
tunt.

Ideoque bono iure Sancti illam po-
nunt pro ultimo & omnium perfectissi-
mo humilitatis gradu, dicuntque illum
esse omnium virtutum fundamentum,
& præparationem & dispositionem, ad
omnia Dei dona recipienda. Et specia-
lius idem tractans Cassianus, & de casti-
tate agens dicit, nihil ad illam conse-
quendam sufficere, donec noscamus nos
illam nostris viribus assequi non posse,
sed id à diuina liberalitate & misericor-
dia euenire debere. Cum quo optime
etiam conuenit S. Augustinus, nam pri-
mum & præcipuum medium, quod po-
nit ad consequendam & conseruandam
castitatem, est hæc humilitas, vt cogites,
te ad hanc vires non habere, nec tuas tibi
diligentias sufficere, si enim his nitaris,
mereris

*Cassian l. 12.
de spiritu su-
perbia c. 13.*

*Cassian col.
2. Abbatie
Cheremonis
c. 4.
Castitatis
conseruatricis
humilitas.*

*August. de
S. virginis.
c. 39.*

Abbat Moy-
ser.

mereris illam perdere: sed si tibi persua-
deas, Dei esse donum, & tibi superne ad-
uenire debere, & si hic omnem locas fi-
duciam. Et idcirco quidam seniorum
Patrum dicebat, quod quis tamdiu à
carne tentaretur, donec exacte cogno-
sceret castitatem Dei donum esse, & non
fortitudinem propriam. Palladius hoc
exemplo Abbatis Moyse confirmat, qui
in quantum homo, magni roboris erat,
& quantum ad mentem, pessimus, sed ad
Deum ex integro corde conuertit: fuit-
que conuersionis initio grauissime ten-
tatus, præcipue abscœnis & lubricis,
ad quæ euincenda sanctorum Patrum
suauis apta media quæsiuit. Tam in
oratione assiduus fuit, ut sex annos in ea
perstaret, plerumque noctu erectus, nec
dormiret. Multum manibus laborabat,
nihil nisi paululum panis comedebat,
cellas seniorum patrum obibat, iis
aquam adferens, & alias mortificatio-
nes & austeritates addebat. Et tamen
tentationes superare non poterat, sed iis
æstuabat, & in periculo erat ne caderet
& monachorum institutum desereret.
Eum in hoc periculo constitutum adiit
sanctus Abbas Isidorus, & Dei nomine ei
dixit: Abhinc in Dei Iesu Christi nomine
tentationes tuæ cessabunt: sicque acci-
dit, nam post illas nunquam sensit. Ad-
iungebatque sanctus Abbas, & causam
exposuit ob quam Deus huc usque ple-
nam ei de ipsis non dedisset victoriam.
Ne gloriareris Moyse & superbires,
quod tuo exertitio vicisses, ideo Deus
hoc ad commodum tuum permisit. Non-
dum Moyse tanto à Deo dono donatus
erat, ut sibi diffideret, & ut acquireret &
in propria fiduciæ superbiam non cade-
ret, Deus tanto tempore illum reliquit,
nec tantis & tam sanctis exercitiis ple-
nam huius passionis victoriam non est
consecutus, quam alij minore labore ad-
epti sunt.

Abbat Pa-
chomius.

Idem Abbati Pachomio euenisse re-
fert Palladius, qui quantumuis septua-

genarius ab inhonestis tentationibus in-
festabatur. Dicitque illum cum iura-
mento affirmasse, post quinquagesimum
ætatis annum duodecim annorum spa-
tio tam asperam & continuam fuisse
pugnâ, ut toto hoc tempore nulla ei
vel dies vel nox transiret, qua hoc pecca-
to non exagitaretur. In solita multa
faciebat, ut hac se tentatione liberaret,
sed nihil proficiebat. Cumque quod-
dam tempore casum suum deploraret,
quasi à Deo desertus esset audiuit vocem
sibi quasi interius dicentem. *Ve scias,*
quid causæ sit, quod Deus te in aspectu
hac pugna reliquit, fuit, ut intelligas &
perspectam habeas propriam fragilita-
tem, paupertatem, paruitatem vel nihi-
lum, quod ex te habes, & posthac te hu-
milis, nulli rei propriae confidens, sed
omni in re ad me accurrens, & à me au-
xilium petens. Dicitque hac doctrina
tam fuisse confirmatum, ut nunquam
postea huiusmodi tentationem sentiret.
Vult Deus nos ubique illi, & non nobis
fidere, nec nostræ diligentia & mediis
niti.

Hæc non solum Augustini, Cassiani
& sanctorum illorum Patrum doctrina
est, sed & sanctus Spiritus, idque iisdem
terminis, quos posuimus. Sapiens Sapi-
entia libro nobis expresse ponit non solâ
Theoricam, sed & practicam huius, dum
ait: *Et ut scini, quoniam aliter non pos-
sem esse continens, nisi Deus det, & hoc ipsum
erat sapientia sciri cuius esset hoc donum,
adii Dominum, & deprecatus sum illum
ex totis precordiis meis.* Continens hic
est nomen generale, quod complectitur
non solum illum, qui continet & coe-
cet illas animæ passiones, quæ castitatem
aduersantur, sed & omnes alias passio-
nes & appetitus, quæ rationi repugnant,
ut & in illo Ecclesiastici: *Omnis autem
ponderatio non est digna continentis anima.*
Nihil tanti ponderis nec dignum, quam
persona continens, id est, qui vndique
affectus & appetitus continet, ut virtutis
& rationis metas non egrediantur. Di-
cit

Tentationes
permittit ho-
mini Deus,
ut discat sibi
diffidere.

cit ergo Salomon: Simulatque scivi, me sine speciali Dei dono semper has potentias & animæ & corporis mei passiones continere non posse in illo veritatis & virtutis medio, quin aliquando exirent, adii Dominum, & deprecatus sum illum ex totis præcordiis meis. Sic ut hoc vincium medium sit, ut quis sit continens, & posset regere & coercere suas passiones, & in terra terminos tenere, & de omnibus tentationibus victoria potiri, & omnium virtutum perfectionem adipisci. Idque bene aduertit Propheta, dum aiebat: *Nisi Dominus adificauerit domum, in vanum laborauerunt, qui adificauerunt. Et nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat, qui custodit eam.* Ipse est, qui omne bonum nobis dare debet, & datum conseruare; quod nisi fiat, irritus omnis noster est labor.

CAPVT XXXVI.

Humilitatem magnanimitati non repugnare, sed potius eius esse causam & fundamentum.

SANCTVS Thomas loquens de magnanimitatis virtute, adfert hanc questionem. Sancti dicunt, ut & Sanctum Euangelium, valde nobis esse necessariam humilitatem, & etiam in aliis nobis opus esse magnanimitate, præsertim iis, qui ministeriis & officiis altis funguntur: Quæ virtutes sibi oppositæ videntur, nam magnanimitas animi magna do est, ad magna & excellentia amplectendum & aggrediendum, quæ ex se honorem merentur, videturque vtrumque humilitati plane repugnare, nam quantum ad prius, quod est magna amplecti, attinet, non videtur cum eadem conuenire, nam vnus humilitatis graduum quem Sancti ponunt, est: *Ad omnia*

*indignum & inutile se confiteri: & superbia & præsumptionis esse videtur, si quis quid complectatur, ad quod aptus non est. Quantum ad alterum quod est honore digna aggredi, etiam repugnare videtur, vere enim humilis procul abesse debet ab omni honoris & existimationis cupiditate. Huic quæstioni optime D. Thomas respondet & ait, quod quamuis primo intuitu & exteriori nominis sonu hæ virtutes videantur sibi opponi, tamen fieri non posse ut vna virtus alteri repugnet; & speciatim si attente has duas virtutes humilitatem & magnanimitatem intueamur, earumque veritatem & substantiam examinemus; inuenimus non solum non esse contrarias, sed sibi multum similes esse, vnamque ab altera multum dependere. Idque apte declarat, quantum enim ad prius, quod est amplecti & aggredi magna, quod proprium est magnanimitati, non solum non est humili contrarium, sed & ipsi valde proprium est, quodque ille solus qui huiusmodi est, bene facere potest. Si nostris viribus & mediis confidentes magna amplecteremur; præsumptionis sane esset & superbia. Quæ enim magna, imo etiam parua nostris fidentibus viribus nobis aggredi licet? quandoquidem nec ex nobis sufficientes sumus, ut vel bonam cogitationem habeamus, ut ait S. Paulus: *Non quod sufficientes simus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis.* Sed virtutis huius magnanimitatis, ad magna amplectendum & aggrediendum, fundamentum esse debet, nobis ipsis nec humanis mediis fidere, & omnem in Deo fiduciam ponere: quod vere humilitati proprium est.*

S. Bernardus in illud Canticorum: *Qua est ista, qua ascendit de deserto delictus affluens, innixa super dilectum suum?* Bene exponit omnem nostram virtutem, fortitudinem & bona opera super dilectum nostrum inniti debere. Ad quod probandum allegat Apostoli S. Pauli exemplum

Magnanimitas & humilitas nominis non repugnant.

Magnanimitas humilitatis comes & socius.

2. ad Cor.

3. 5.

Magnanimitas iuxta ac humilitas Dei ope, non propriis freta viribus magna molitur.